

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Szmit

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie **M. C.**

oskarżonego z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 maja 2025 r.,

zażalenia oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 25 kwietnia 2025 r., sygn. akt II KK 527/24,

w przedmiocie zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k.,

zaskarżone postanowienie utrzymuje w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu wniesionej przez obrońcę skazanego M. C. kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. akt II AKa 261/23, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt IV K 272/22, którym M. C. został skazany na karę łączną 8 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i in., wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2025 r., sygn. akt II KK 527/24 — stwierdzając wystąpienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. — uchylił wyrok Sądu odwoławczego i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego

rozpoznania. Jednocześnie, na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k., najwyższy organ władzy sądowej zastosował wobec oskarżonego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 24 lipca 2025 r., przy czym w związku z uchyleniem wyroku Sądu odwoławczego oraz ogłoszeniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu w dniu 25 kwietnia 2025 r. o godz. 10.25 - trwanie tego środka zapobiegawczego nakazał liczyć od tej właśnie chwili i według niej oznaczyć rzeczywiste pozbawienie oskarżonego wolności w warunkach aresztu śledczego (art. 127c k.p.k.).

Zażalenie na to postanowienie złożył oskarżony. Nie sformułował w nim żadnych zarzutów skierowanych bezpośrednio pod adresem zaskarżonego rozstrzygnięcia, a jedynie wskazał, że na obecnym etapie postępowania wystarczające byłyby środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym bowiem materiał dowodowy został już zgromadzony, wszyscy świadkowie złożyli zeznania, a on sam nie zamierza się ukrywać ani kontaktować ze stroną czy świadkami. Na wolności chciałby zaopiekować się chorą matką (po udarze mózgu), posiada stałe miejsce zamieszkania oraz zapewnioną pracę, pozwalającą uregulować zadłużenie wobec najbliższych i wierzycieli. Zaznaczył też, że z wymierzonej kary łącznej ośmiu lat pozbawienia wolności odbył już prawie trzy i pół roku w warunkach aresztu śledczego. Konkludując wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania, ewentualnie zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci zakazu opuszczenia kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Oskarżony – jak wskazano wyżej – nie sformułował w nim żadnych zarzutów, a jedynie wskazał na okoliczność zebrania materiału dowodowego, okres dotychczas odbytej kary (od dnia 25 listopada 2021 r.), wyrażając przy tym dezaprobatę dla zastosowania przez Sąd Najwyższy najsurowszego środka zapobiegawczego

w postaci tymczasowego aresztowania i możliwość ewentualnego zastosowania wolnościowego środka zapobiegawczego.

Argumentację podniesioną w uzasadnieniu zażalenia należało ocenić jako nietrafną, a to przede wszystkim z uwagi na przepis art. 249 § 1 k.p.k., który statuuje tzw. przesłanki ogólne stosowania środków zapobiegawczych. Zgodnie z tą regulacją środki zapobiegawcze można stosować w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania tylko wtedy, gdy zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo.

W realiach rozpoznawanej sprawy, kiedy do zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania doszło w postępowaniu sądowym, po uchyleniu przez Sąd Najwyższy – w wyniku rozpoznania kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. akt II AKa 261/23, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt IV K 272/22 – wyłącznie wyroku sądu odwoławczego i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania, a więc w sytuacji, gdy w obrocie prawnym funkcjonuje w dalszym ciągu wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie (obecnie, w związku z orzeczeniem Sądu Najwyższego, nieprawomocny) skazujący oskarżonego za przypisane mu występki na karę łączną ośmiu lat pozbawienia wolności, nie może być wątpliwości co do istnienia tych przesłanek. Jak bowiem trafnie przyjmuje się w orzecznictwie, z chwilą wydania nieprawomocnego wyroku skazującego wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego przestępstwa przekształca się w domniemanie prawidłowości poczynionych ustaleń faktycznych co do sprawstwa oskarżonego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2015 r., II KK 9/15). Zatem w świetle wyroku Sądu pierwszej instancji nie da się skutecznie zakwestionować materialnej podstawy zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania.

Środki zapobiegawcze, co do zasady, stosuje się w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Funkcja tymczasowego aresztowania, jako środka zapobiegawczego nie jest jednak, wbrew sugestiom oskarżonego, ograniczona do zabezpieczenia dowodów, jako że zakłócanie prawidłowego toku postępowania może również przybrać formę bezprawnego wpływu na dowody już

przeprowadzone. Wobec tego dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu. Chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego jego przebiegu, aż do rozpoczęcia wykonywania kary, co ma istotne znaczenie w niniejszej sprawie. Po uchyleniu przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku, oskarżony będąc na wolności mógłby bowiem podejmować zachowania zakłócające prawidłowy tok postępowania odwoławczego tudzież unikać odbywania kary, do czego mogłaby go skłaniać orzeczona surowa kara pozbawienia wolności czy okres dotychczas już odbytej kary (obliczając ten okres z uwzględnieniem czasu rzeczywistego pozbawienia wolności zaliczonego na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary, tj. od dnia 25 listopada 2021 r. do dnia 4 czerwca 2024 r.). U podstaw zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania legła zatem potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania.

Ponadto, jeśli się zważy, że M. C. został nieprawomocnie skazany na karę łączną ośmiu lat pozbawienia wolności, uznać należy, że stosowanie tego środka zapobiegawczego było uzasadnione także istnieniem drugiej ze wskazanych w zaskarżonym postanowieniu przesłanek, to jest przesłanki szczególnej określonej w art. 258 § 2 k.p.k. W zaistniałej w sprawie sytuacji procesowej, przyjęcie, że oskarżony z wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności odbył już prawie trzy i pół roku w warunkach aresztu śledczego, nie dezaktualizuje istnienia ww. przesłanki, tym bardziej gdy zauważy się, że okres ten nie stanowi nawet połowy jej wymiaru (co mogłoby mieć istotne znaczenie uwzględniając treść art. 78 § 1 k.k.). To właśnie grożąca oskarżonemu surowa kara uzasadnia przyjęcie istnienia destabilizacji toku postępowania prowadzonego po uchyleniu prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Lublinie, co tym samym nie wymaga już badania istnienia innych okoliczności zaliczanych do przesłanek stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego.

Pozostałe argumenty zaprezentowane przez autora zażalenia rażą bądź to dowolnością, albo też są bezprzedmiotowe, i nie mogły mieć żadnego znaczenia w przyznaniu kontroli odwoławczej postanowienia w przedmiocie zastosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego. Do takich okoliczności należy przede wszystkim subiektywne przekonanie o aktualnym braku zamiaru ukrywania się czy kontaktowania ze stroną czy świadkami. Podobnie ocenić należy supozycje

oskarżonego dotyczące chęci zaopiekowania się chorą matką, posiadania stałego miejsca zamieszkania czy zapewnionej pracy, pozwalającej uregulować zadłużenie wobec najbliższych i wierzycieli, stanowiące subiektywne, niczym nieudokumentowane tezy autora zażalenia, które jak dotąd nie znalazły żadnego potwierdzenia w toku całego postępowania jurysdykcyjnego (w tym także w treści uchylonego w toku postępowania przez Sąd Najwyższy orzeczenia sądu drugiej instancji). Oskarżony w istocie pomija zaistnienie w sprawie tych przesłanek, które Sąd Najwyższy przyjął za podstawę zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania. Jak wskazano wyżej, skoro wobec oskarżonego orzeczono w pierwszej instancji surową (przekraczającą 3 lata) karę pozbawienia wolności i z tej kary pozostaje obecnie do wykonania jeszcze ponad połowa, potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego izolacyjnym środkiem zapobiegawczym znajduje swoją podstawę w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k.

W tym stanie rzeczy za słuszne należy uznać stanowisko wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, że potrzeba tymczasowego aresztowania oskarżonego uzasadniona jest grożącą mu surową karą, która może motywować go do bezprawnego wpływania na prawidłowy tok postępowania.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 zd. drugie k.p.k. orzekł jak w postanowieniu.

Małgorzata Bednarek Igor Zgoliński Antoni Bojańczyk

[PŁ]

[a.ł]